

UPRCHLICTVÍ A LIDSKÁ PRÁVA

PROČ JE DŮLEŽITÉ UČIT O TÉMATU UPRCHLICTVÍ:

- Uprchlictví je jedním z nejaktuálnějších témat současnosti.
- Je důsledkem různých světových krizí, jako jsou války, chudoba i klimatické změny.
- Týká se historicky i lidí v našem regionu - postihlo v různých fázích dějin i Čechy a Češky a Slováky a Slovenky (během světových válek, období komunismu...)
- Podpora smyslu pro spravedlnost, rovnost a lidská práva.
- Podpora kritického myšlení, učí nás rozlišovat fakta od předsudků a mýtů.
- Pomáhá žákům*knám porozumět, proč lidé utíkají ze svých domovů.
- Podporuje empatii, porozumění a úctu k druhým lidem.
- Přípravuje mladé lidi na život v rozmanité a globálně propojené společnosti.
- Vysvětluje, jak fungují lidská práva a mezinárodní pomoc.
- Umožňuje otevřenou diskusi o spravedlnosti, solidaritě a odpovědnosti.
- Posiluje hodnoty, jako je tolerance, mír a respekt.

OBSAH:

Vysvětlení základních pojmů.....	3
Zdroje a čísla.....	4
Nejčastější mýty o uprchlictví a jejich vysvětlení	
○ Mýtus 1: Uprchlíci*ce dostávají azyl automaticky.....	5
○ Mýtus 2: Všichni uprchlíci*ce míří do Evropy.....	6
○ Mýtus 3: Kvůli kvótám musíme přijímat nebezpečné migranty*tky.....	8
○ Mýtus 4: Uprchlíci*ce, kteří mají peníze, tu nemají co dělat	
○ Mýtus 5: Proč muži utíkají před válkou? Měli by bránit svou zemi.....	9
○ Mýtus 6: Pozor, do Česka se valí uprchlíci*ce.....	10
■ Migrace na Slovensku.....	11
○ Mýtus 7: Muslimští uprchlíci*ce se nechtějí integrovat.....	12
Metodické materiály o uprchlictví.....	13
Materiály a organizace pro ukrajinské děti.....	14
Organizace na pomoc uprchlíkům*cím v celé České republice.....	15

VYSVĚTLENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Kdo je **UPRCHLÍK*CE** ?

Osoba, která má odůvodněné obavy z pronásledování z rasových, náboženských, národnostních nebo politických důvodů nebo z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině a která se kvůli těmto obavám nemůže nebo nechce vrátit do své země původu nebo využít ochrany této země.

Je **EMIGRANT*KA**, **IMIGRANT*KA** a **MIGRANT*KA** to stejné?

EMIGRANT*KA = osoba, která se stěhuje z území jedné země s úmyslem usadit se v jiné zemi na dobu delší než jeden rok.

IMIGRANT*KA = osoba migrující na území státu s úmyslem usadit se tam na dobu delší než jeden rok.

MIGRANT*KA = osoba, která se zpravidla rozhodne odejít nikoliv z důvodu přímého ohrožení nebo pronásledování, ale především pro zlepšení kvality života.

VNITŘNÍ VYSÍDLENÍ = Za vnitřně vysídlené se považují osoby nebo skupiny osob, které byly násilně či jinak nedobrovolně donuceny opustit své domovy nebo místa svého obvyklého pobytu, a to zvláště v důsledku nebo ve snaze vyhnout se důsledkům ozbrojeného konfliktu, násilí, porušování lidských práv, přírodních katastrof či katastrof způsobených lidmi, a které nepřekročily mezinárodně uznávané hranice státu.

FORMY MEZINÁRODNÍ OCHRANY:

Jaký je rozdíl mezi azylem, doplňkovou ochranou a dočasnou ochranou?

AZYL se uděluje osobám, které splňují kritéria pro mezinárodní ochranu, jako je pronásledování za uplatňování politických práv a svobod z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti... (tzn. uprchlíkům a uprchlicím).

DOPLŇKOVÁ OCHRANA se uděluje osobám, které azyl neobdrží, ale v případě návratu do své země by jim hrozilo vážné nebezpečí (například kvůli ozbrojenému konfliktu). Významným rozdílem mezi udělením azylu a udělením doplňkové ochrany je doba, na kterou je ochrana poskytována. V případě azylu se jedná o v podstatě trvalý pobyt a v případě doplňkové ochrany jde o přechodný pobyt na dobu jednoho roku, který může být na základě oprávněných důvodů opět prodloužen o další rok.

DOČASNÁ OCHRANA se aktivuje až ve chvíli, kdy v důsledku vysokého přílivu lidí nebude azylový systém postačovat, neboť z důvodu vysokého počtu žádostí hrozí jeho kolaps. A zároveň byla specificky koncipována tak, aby poskytla okamžitou ochranu osobám, které ji potřebují. Na začátku března 2022 Rada EU rozhodla o aktivaci existující směrnice o tzv. dočasné ochraně v reakci na válečný konflikt na Ukrajině a příchodu velkého množství uprchlíků*ic.

UNHCR - Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky*ce

<https://www.unhcr.org/>

Byl založen Valným shromážděním OSN 14. prosince 1950 jako jeden z nástrojů mezinárodních orgánů poskytovat ochranu a pomoc uprchlíkům/cím. Dnes pomáhá přibližně 34 milionům lidí na celém světě a dvakrát získal Nobelovu cenu míru (1954 a 1981).

Kde najdete aktuální statistiky a relevantní informace o uprchlictví:

- **UNHCR - Přehled čísel**
 - <https://www.unhcr.org/about-unhcr/overview/figures-glance>
- **Eurostat - Statistiky o migrace a azylu v Evropě**
 - <https://ec.europa.eu/eurostat/web/interactive-publications/migration-2024>
- **Amnesty International ČR - Terminologie**
 - <https://www.amnesty.cz/migrace>
- **Člověk v tísni - Migrace v souvislostech**
 - <https://www.clovekvtisni.cz/co-delame/migrace-v-souvislostech>
- **Ministerstvo vnitra ČR - Statistiky o mezinárodní ochraně v ČR**
 - <https://mv.gov.cz/clanek/mezinarodni-ochrana-253352.aspx>

122,6 miliónu

**lidí na celém světě bylo
nuceně vysídleno.**

43,7 miliónu

uprchlíků*ic na světě

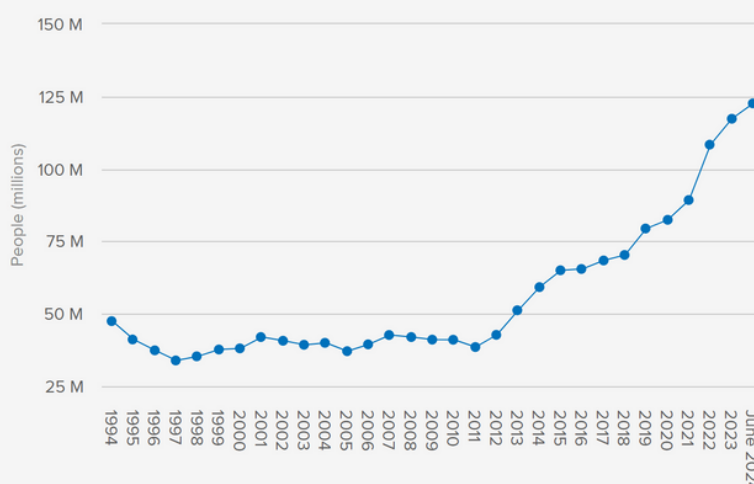
2 milióny

**děti se již narodily jako
uprchlíci*ce a také tvoří až
40% všech uprchlíků*ic**

Zdroj UNHCR, 2024

122.6 million people worldwide were forcibly displaced

at the end of June 2024 as a result of persecution, conflict, violence, human rights violations or events seriously disturbing public order.

Source: UNHCR Mid-Year Trends 2024, 9 October 2024.

Obr: 122,6 milionu lidí na celém světě bylo nuceně vysídleno (data k říjnu 2024)

1. MÝTUS: Uprchlíci*ce automaticky dostávají azyl

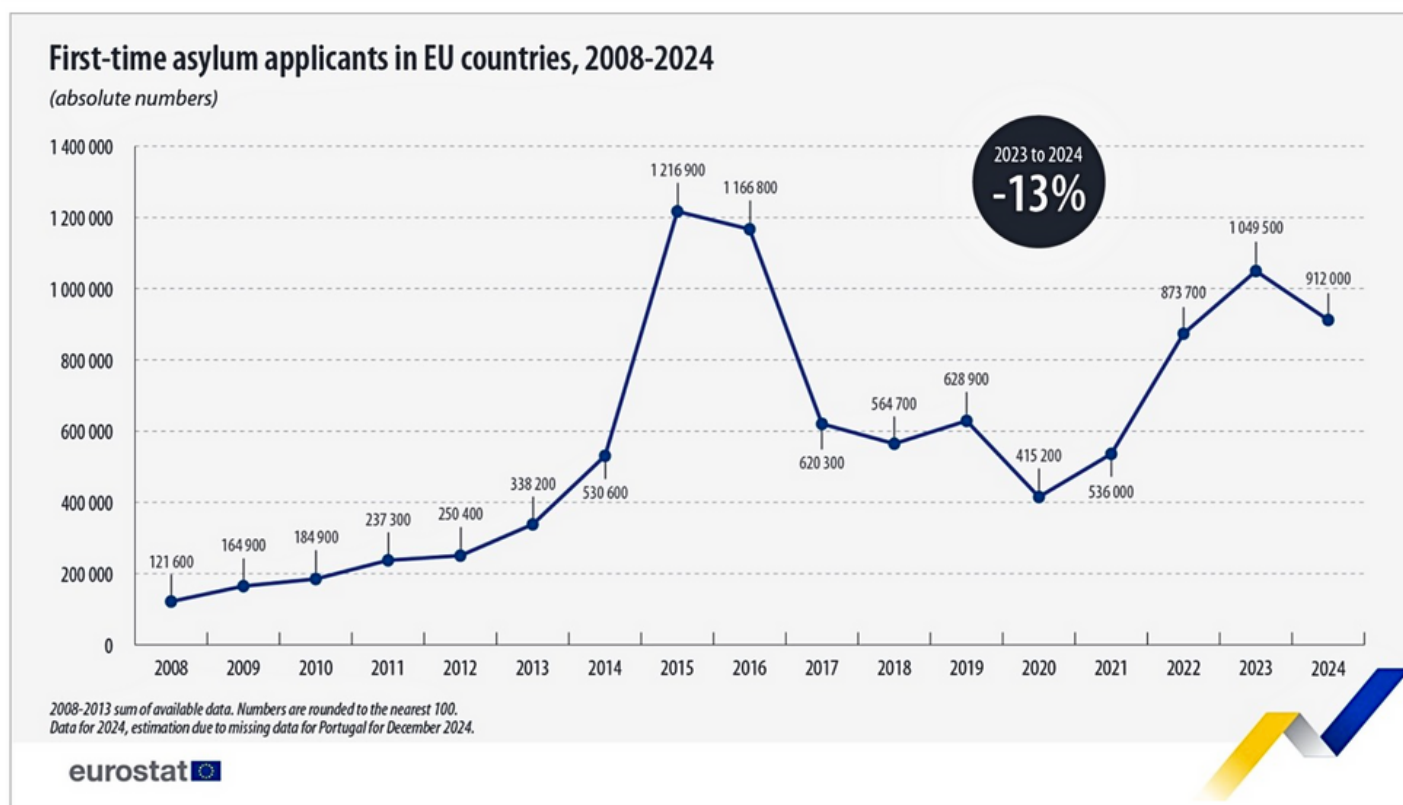
FAKTA: Každý má právo požádat o mezinárodní ochranu, ale nic není automatické. Každá žádost prochází podrobným prověřovacím procesem, který může trvat i více než rok.

♦ Jak se ověřuje pravost žádosti?

Žadatelé o azyl musí projít azylovým řízením, které je velmi podrobné a často trvá několik měsíců až 2 roky. Zahrnuje podrobné pohovory, prokazování pravosti dokumentů, bezpečnostní kontroly a mnoho dalšího. O azyl však mohou žádat pouze na území Evropy, a tak podstupují nebezpečnou cestu. Pokud nesplní podmínky, azyl jim nebude udělen a mohou být deportováni.

♦ O jaké dočasné ochraně se v souvislosti s uprchlíky*ce z Ukrajiny hovoří?

Jedná se o krizové řešení v případě hromadného vysídlení (např. válka na Ukrajině), které umožňuje rychlou ochranu bez individuálního azylového řízení. Poskytuje dočasný pobyt, ale neuděluje automaticky azyl. V tomto případě mohou uprchlíci*ce například pobývat v České republice až 90 dní bez víza, ale nemají přístup na trh práce a musí si platit pojištění.

Obr. 2: Žadatelé, kteří žádají poprvé o azyl v krajínách EU, 2008-2024

Zdroj: Eurostat

Zdroje:

Celé znění Úmluvy o právním postavení uprchlíků:

https://www.unhcr.org/cz/wp-content/uploads/sites/20/2016/12/Umluva_1951_a_Protokol_1967.pdf

Článek o právních aspektech migrace a uprchlictví:

<https://www.pravniprostor.cz/clanky/mezinarodni-a-evropske-pravo/pravni-pohled-na-otazky-migrace-a-uprchlictvi-podklad-pro-soucasnou-debatu>

Statistiky udělení azylu v Evropě (v AJ):

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_applications_-_annual_statistics

2. MÝTUS: Všichni uprchlíci*ce míří do Evropy, nikdo se sem už nevejde

FAKTA: Válka v Sýrii a konflikt na Ukrajině způsobily největší uprchlickou krizi od druhé světové války. Přestože v roce 2015 přišlo do Evropy přes milion žadatelů o azyl, 85 % uprchlíků*ic zůstává v sousedních zemích. Například Turecko, Kolumbie a Uganda přijaly miliony uprchlíků*ic.

◆ Kolik uprchlíků*ic dorazilo do Evropy?

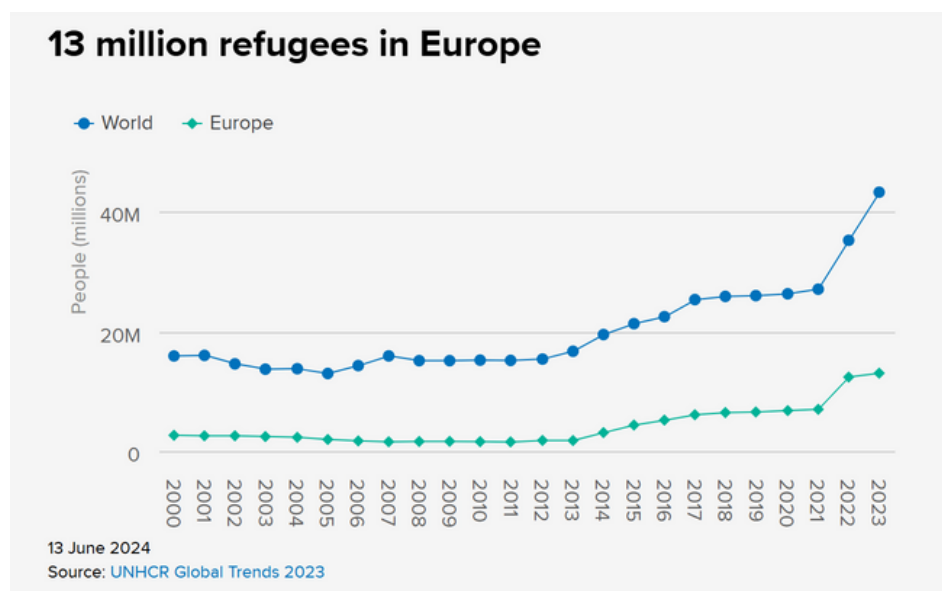
Podle údajů UNHCR (z roku 2023) činil počet lidí vysídlených přes hranice, kteří byli přijati v evropských zemích, 13 milionů. Oproti roku 2022 se jedná o nárůst přibližně o 600 000 osob, což je způsobeno především totální válkou na Ukrajině, která začala v únoru 2022 a vedla k jedné z největších vysídlovacích krizí na světě a největšímu přílivu uprchlíků do Evropy za poslední desetiletí. V Evropě žije také 493 835 lidí bez státní příslušnosti, kterým bylo odepráno občanství a kteří nemají přístup k základním právům, jako je vzdělání, zdravotní péče, zaměstnání a svoboda pohybu.

◆ Kde je nejvíce uprchlíků*ic?

Až 69 % uprchlíků se nachází v sousedních konfliktních zemích. Turecko, Jordánsko, Libanon nebo Irák hostí miliony uprchlíků, zatímco Evropa přijímá jen malé procento z celkového počtu. Například 83 % syrských uprchlíků se nachází v sousedních zemích, nikoli v Evropě. Uprchlická krize se zdaleka netýká jen Evropy. Například v Kolumbii žije 2,5 milionu uprchlíků.

◆ Proč nejsou v Perském zálivu?

Země Perského zálivu uprchlíky nepřijímají kvůli přísné vízové politice a neratifikaci mezinárodní smlouvy o právním postavení uprchlíků. Tyto země však poskytují značné finanční prostředky na humanitární pomoc uprchlíkům.

Obr. 3: Počet uprchlíků*ic v Evropě (13 mil.) ve srovnání s celosvětovým počtem (43 mil.). Zdroj: UNHCR

Zdroje:

UNHCR:

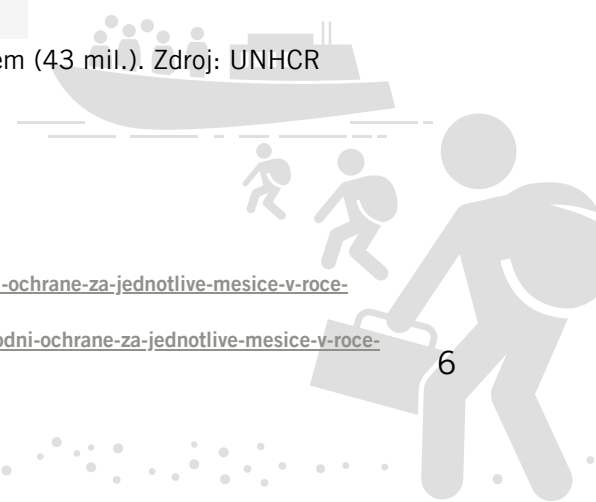
<https://data.unhcr.org/en/situations/europe-sea-arrivals>

<https://www.unhcr.org/about-unhcr/overview/figures-glance>

<https://data.unhcr.org/en/situations/horn?id=3&country=11>

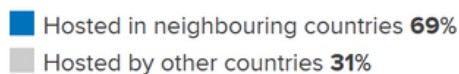
Statistické zprávy Ministerstva vnitra ČR: <https://mv.gov.cz/clanek/statisticke-zpravy-o-mezinarodni-ochrane-za-jednotlive-mesice-v-roce-2015.aspx>

Žádosti o mezinárodní ochranu v roce 2015: <https://mv.gov.cz/clanek/statisticke-zpravy-o-mezinarodni-ochrane-za-jednotlive-mesice-v-roce-2015.aspx>

69% hosted in neighbouring countries

69 per cent of of refugees and other people in need of international protection lived in countries neighbouring their countries of origin.

Source: [UNHCR Mid-Year Trends 2024](#), 9 October 2024.

* Excludes Palestine refugees under UNRWA's mandate.

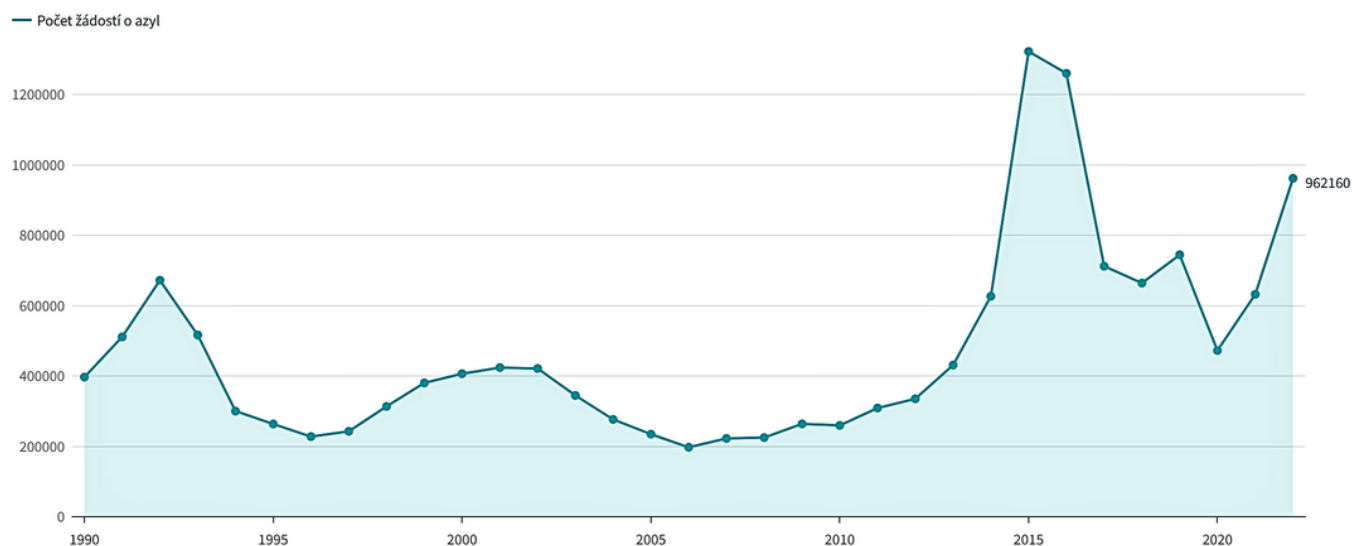
Obr. 4: Podíl uprchlíků*ic žijících v sousedních zemích (69%)

Zdroj: UNHCR

Žádosti o azyl – vývoj (1990–2022)

Počet žádostí o azyl v EU byl **nejvyšší v letech 2015 a 2016** a poté se snižoval. Mezi lety 2021 a 2022 došlo k 52% nárůstu.

Od roku 2020 údaje nezahrnují žádosti podané ve Spojeném království (po jeho vystoupení z EU).

Obr. 5: Zdroj: Eurostat

3. MÝTUS: Kvůli kvótám musíme přijmout nebezpečné migranty*ky

FAKTA: Problémem Evropy je nerovnoměrné rozdělení zátěže mezi členské státy. Tuto situaci se EU v minulosti snažila řešit pomocí kvót. Ty byly zavedeny, aby pomohly přerozdělit uprchlíky*ce mezi členské státy EU, ale neznamenaly automatické přijetí všech, měly pouze pomoci s azylovým řízením.

♦ Jaký má postoj Česká republika?

Z více než 1600 uprchlíků, které měla ČR přijmout v rámci tzv. kvót, jich přijala jen 12. Tehdejší ministr vnitra Milan Chovanec se k tématu vyjádřil a řekl, že víc ČR přijímat nebude. Důvodem byl podle něj fakt, že většina prověřovaných lidí nemá ukončenou, nebo přímo nesplňuje bezpečnostní prověrku.

♦ Jak je to s uprchlíky*ce z Ukrajiny?

V případě Ukrajiny jsou zasaženy země střední Evropy, zejména Polsko. Členské státy EU zmiňují aktivnější přerozdělování, kvóty však odmítají, ačkoliv přistoupili k ochrannému statusu pro uprchlíky.

♦ Současná situace:

Mnoho lidí se vrací do svých zemí, například do Sýrie nebo Nigérie, pokud je situace dovolí. Důležitý je komplexní přístup k uprchlické krizi a řešení příčin, které migraci způsobují.

4. MÝTUS: Uprchlíci*ce, kteří mají peníze, tu nemají co dělat

FAKTA: Představa, že uprchlíci jsou nutně chudí, je mylná. Stejně jako tvrzení, že každý, kdo má mobilní telefon a peníze, přišel jen proto, aby se uživil a bral lidem práci jako ekonomický migrant.

♦ Jaký je rozdíl mezi uprchlíkem*čkou a ekonomickým migrantem*kou?

Uprchlík je člověk, který utíká ze své země před hrozbou (smrtí). Naproti tomu ekonomický migrant je člověk, který dobrovolně opouští svou zemi a očekává, že si zlepší svou ekonomickou situaci tím, že bude žít v jiné zemi nebo se přestěhuje za lepším vzděláním či prací. O tom, zda se jedná o ekonomického migranta nebo uprchlíka, se rozhoduje během azylového řízení, kterým musí všichni projít. Azylové řízení je velmi podrobné a přesné a v případě pochybností může být žádost zamítnuta.

♦ V čem spočívá nelegální migrace? Dopouštějí se uprchlíci trestného činu?

Nelegální vstup do země není klasifikován jako trestný čin, ale jako správní delikt podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

♦ Proč mají všichni uprchlíci nárok na finanční pomoc, i když jsou zaopatřeni?

Žadatelé o azyl nemají přístup k bankám a dalším běžným finančním službám, což jim ztěžuje ekonomickou nezávislost. Bez těchto služeb se nemohou plně zapojit do ekonomiky země ani vybudovat stabilní život pro sebe a své rodiny. UNHCR podporuje přístup k finančním službám pro uprchlíky a další zranitelné skupiny v hostitelských komunitách.

Zdroje:

Slováci a Maďari se hájí u soudu EU kvůli kvótám: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/soud-eu-resil-zalobu-slovenska-a-madarska-na-kvoty-na-migran/r~117fc37e356411e7afda0025900fea04/>

Rozdíl mezi uprchlíkem a ekonomickým migrantem: <https://www.clovekvtsni.cz/migracni-statistiky-4518gp>

UNHCR: <https://www.unhcr.org/what-we-do/build-better-futures/livelihoods-and-economic-inclusion/financial-inclusion>

<https://www.unhcr.org/emergencies/ukraine-emergency>

<https://www.unhcr.org/emergencies/syria-emergency>

5. MÝTUS: Proč z války utíkají muži? Měli by bránit svou zemi

FAKTA: Pokud jde o poměr mužů a žen, je třeba rozlišovat, odkud utíkají. Většinu uprchlictva ze Sýrie nebo Afghánistánu tvoří muži, a to hlavně proto, že jsou silnější a mají větší šanci přežít. V případě uprchlíků z Ukrajiny naopak převažují ženy, protože muži mají až na výjimky zakázáno opustit zemi.

♦ Co nám ukazují čísla?

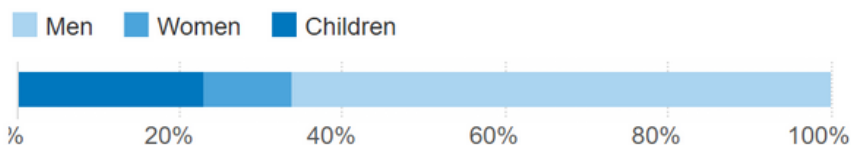
Podle statistik UNHCR od ledna 2024 tvořili muži 66,1% příjezdů po Středozemním moři do Evropy, ženy jenom 10,9% a děti 22,9%.

Důvodů, proč bylo více mužů, je několik:

- Muži jsou silnější a je u nich větší pravděpodobnost, že cestu přežijí.
- Často chtějí připravit bezpečnější cestu pro své rodiny.
- Cena placená převaděčům je tak vysoká, že si rodina může dovolit poslat pouze jednoho člena, a tak si vybere toho nejsilnějšího.

Demography of Mediterranean sea arrivals from January 2024

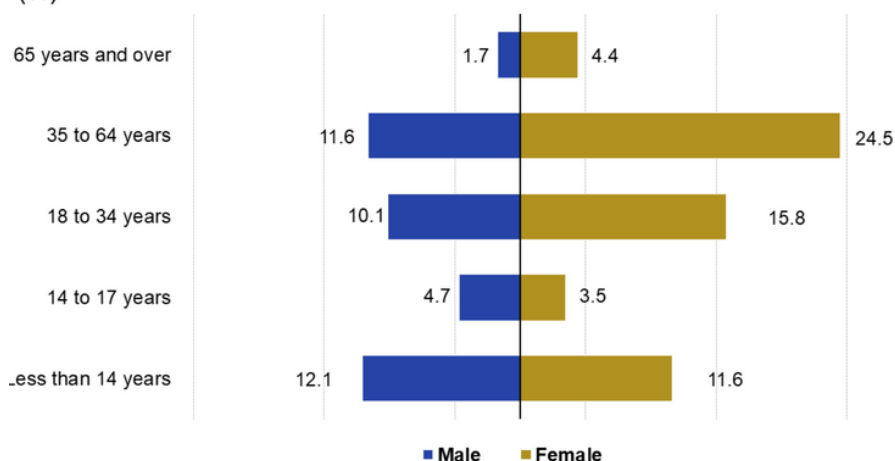
JSON

Obr. 6: Demografie příjezdů po Středozemním moři od ledna 2024

Zdroj: data.unhcr.org

Structure of beneficiaries of temporary protection by age and sex, EU, end of February 2025 (%)

Note: EU total excluding:

France - data for minors generally not included.

EU total for February 2025 calculated by using available Portuguese data for December 2024.

Source: Eurostat (migr_asytpsm)

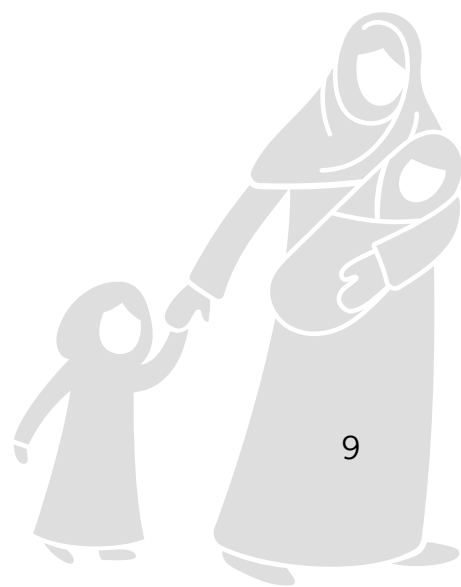
eurostat

Obr. 7: Struktura osob s dočasnou ochranou podle věku a pohlaví v zemích EU

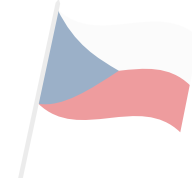
Zdroje:

UNHCR: <https://data.unhcr.org/en/situations/europe-sea-arrivals>

<https://data.unhcr.org/en/documents/details/94317>

6. MÝTUS: Pozor, do České republiky se valí uprchlíci*ce

FAKTA: V roce 2021 požádalo v České republice o azyl celkem 1 642 osob. Azyl byl udělen 191 osobám a doplňková (krátkodobá) ochrana 120 osobám. Od začátku války na Ukrajině do 1. dubna 2023 vydalo Ministerstvo vnitra celkem 504 107 dočasných ochran. Aktuálně se na území České republiky nachází 325 742 osob s dočasnou ochranou. Zhruba jedna třetina osob se vrátila zpět na Ukrajinu. Co se týče ostatních uprchlíků (mimo ty ukrajinské), tak v roce 2024 o azyl požádalo 1 517 osob. Azyl byl udělen 54 osobám a doplňková ochrana 149 osobám.

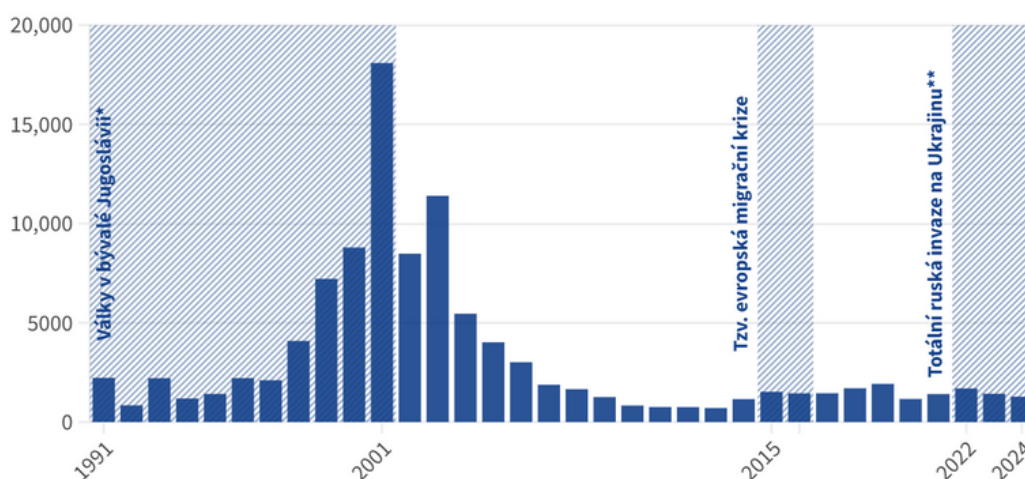
◆ Proč uprchlíci ze Sýrie, Afghánistánu apod. nechtějí zůstat v ČR?

Většina lidí má představu, kam chce jít, má papír s adresou a míří tam, kde už někoho znají a vědí, že jim pomůžou. Ale jdou také do zemí, kde budou mít jistotu dobrých podmínek a vlídného zacházení. Takovým příkladem je Německo, kde situaci umocnila slova kancléřky Merkelové, že nevyhostí ani jednoho syrského žadatele o azyl. Pokud jde o Českou republiku, většina uprchlíků o této zemi nic neví, kromě slov Miloše Zemana, který hovořil o tom, že uprchlíci zde nejsou vítáni a nejsou zváni.

◆ Má Česká republika zkušenosti s přijímáním a integrací většího počtu migrantů*ek?

Česká republika má zkušenosti s integrací většího počtu migrantů, například po rozpadu Jugoslávie v 90. letech, kdy poskytla ochranu tisícům uprchlíků. Dnes má propracovanou integrační politiku a Státní integrační program, který se zaměřuje na výuku češtiny a podporu při řešení bytové situace. V posledních letech požádalo o azyl jen velmi málo lidí, s výjimkou ukrajinských uprchlíků.

Vývoj počtu žádostí o mezinárodní ochranu v ČR

Zdroj: MV ČR

*Mimořádně vysoký počet žádostí v roce 2001 byl zapříčiněn zejména zpřísněním pravidel pracovní migrace, v jehož důsledku se žádost o azyl stala pro mnoho cizinců de facto náhradním řešením jejich pobytové otázky.

**Hromadný útěk z Ukrajiny se do čísel o mezinárodní ochraně prakticky nepromítl z toho důvodu, že Ukrajincům je většinou udělována dočasná ochrana, která právně pod mezinárodní ochranu nepatří.

Zdroje:

MV ČR: <https://mv.gov.cz/clanek/statisticke-zpravy-o-mezinarodni-ochrane-za-jednotlive-mesice-v-roce-2018.aspx>

<https://mv.gov.cz/clanek/statisticke-zpravy-o-mezinarodni-ochrane-za-jednotlive-mesice-v-roce-2019.aspx>

Člověk v tísni - graf: <https://www.clovekv tisni.cz/migracni-statistiky-4518gp>

Migrace na Slovensku

FAKTA: Slovensko není tradiční cílovou zemí migrantů*ek. Je to kulturně homogenní země, která nebyla zasažena dramatickým nárůstem migrace v průběhu 20. století. Donedávna byla Slovenská republika téměř výhradně zemí původu migrantů, tedy zemí, z níž občané z různých důvodů migrovali do zahraničí. Teprve vstup Slovenska do Evropské unie a schengenského prostoru přinesl výraznější změny. Přestože nárůst počtu cizinců a cizinek na Slovensku byl v letech 2004-2008 druhý nejvyšší ze všech členských států EU, zastoupení cizinců v populaci - ve srovnání s ostatními zeměmi EU - zůstává nízké.

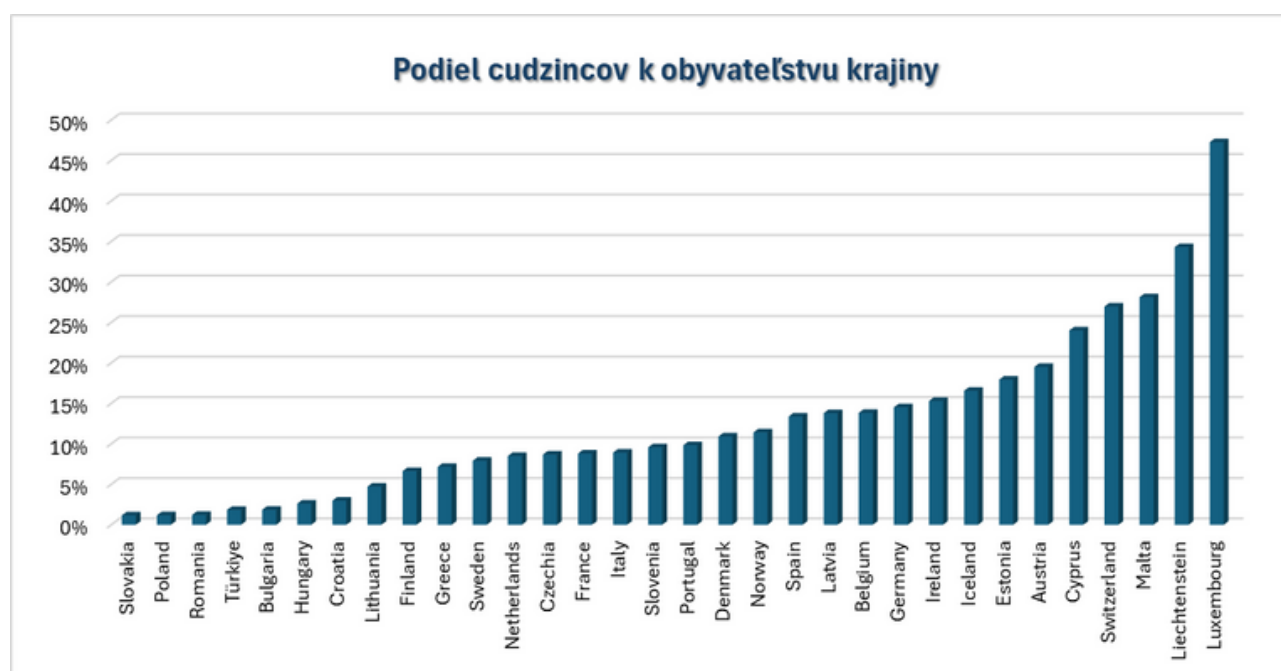
♦ Čísla:

337 140: Počet cizinců s povolením k pobytu na Slovensku v roce 2024. Pro srovnání, v roce 2022 byl tento počet nižší a činil 278 595 osob. A od vstupu Slovenska do EU v roce 2004 se tento počet zvýšil přibližně 15krát (z 22 108 migrantů v roce 2004 na 337 140 v roce 2024).

165: Počet žádostí o azyl v roce 2024: 41 osobám byl udělen azyl a 22 osobám byla udělena doplňková ochrana. Pro srovnání, v roce 2022 bylo podáno až 547 žádostí, ale azyl byl udělen pouze 23 osobám a doplňková ochrana byla udělena 48 osobám.

132 743: Počet platných pobytů cizinců na území Slovenské republiky za účelem dočasného útočiště (k 27.4.2025).

Dočasné útočiště je pro osoby prchající před válkou nejjednodušší způsob, jak získat právní status, a nevyžaduje zdlouhavé procedury. Umožňuje přístup ke slovenské zdravotní péči, stravě, hygieně, vzdělání, ubytování a přístup na trh práce.

Obr. 9: Zdroj: Eurostat

Zdroje:

MV SR štatistiky: <https://www.minv.sk/?statistiky-20>

dočasná ochrana: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/migr_asytpsm/default/table?lang=en

<https://www.minv.sk/?docasne-utocisko> <https://help.unhcr.org/slovakia/sk/information-for-people-coming-from-ukraine/temporary-protection/>

7. MÝTUS: Muslimští uprchlíci*ce se nechtějí integrovat, rozhodně jsou to teroristé

FAKTA: Mezi uprchlíky*cemi jsou muslimové a muslimky, ale většina z nich utíká před násilím, nechce rozdmýčkovat spory a chce mír a klid. Problémem migrantů po celém světě je často jejich špatná integrace, život v izolovaných ghettech a další faktory. Svoboda náboženství a jeho projevy jsou základní lidská práva.

♦ Mohou být mezi uprchlíky teroristé?

I když nelze zcela vyloučit, že by mezi uprchlíky*cemi mohli být teroristé, pravděpodobnost je nízká. Tito lidé riskují nebezpečnou cestu a během azylového řízení se jim bude hůře skrývat jejich záměr. Mnoho uprchlíků se bojí Islámského státu a hledá v Evropě bezpečí; na rozdíl od nás jsou častými oběťmi těchto extremistických skupin.

♦ Jak by měla vypadat správná integrace a jak funguje v České republice?

Řádná integrace je obousměrný proces, který zahrnuje práci jak s imigranty, tak s většinovou společností. Správně provedená integrace může být přínosná pro obě strany. V České republice existuje Státní integrační program pro uprchlíky, který zahrnuje výuku českého jazyka, vzdělávací kurzy a pomoc s bydlením. Ačkoli azylový proces může trvat až dva roky, existují organizace jako OPU a Sdružení pro integraci a migraci, které poskytují podporu.

♦ Dokázali se integrovat uprchlíci*ce z Ukrajiny?

Uprchlíci*ce z Ukrajiny se v České republice dokázali relativně rychle integrovat do společnosti, a to díky různým podpůrným programům, pracovním příležitostem a také samozřejmě díky svým schopnostem a dovednostem. Institut dočasné ochrany jim dovolil hned pracovat, narozdíl od žadatelů o azyl, kteří musí na povolení pracovat čekat i několik měsíců po požádání o mezinárodní ochranu. Podle dat Ministerstva práce a sociálních věcí převýšily příjmy na odvodech a daních výdaje na humanitární pomoc o jednu miliardu, což ukazuje na jejich pozitivní ekonomický dopad.

Zdroje:

<https://mv.gov.cz/migrace/clanek/integrace-drzitelu-mezinarodni-ochrany.aspx>
<https://mv.gov.cz/clanek/statistika-v-souvislosti-s-vaikou-na-ukrajine-archiv-2025.aspx>

Metodické materiály a workshopy o uprchlictví

Workshop Amnesty International ČR - Uprchlíctví a lidská práva

Workshop zkoumá téma uprchlictví z pohledu lidských práv. Věnuje se průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany, včetně porovnání s institutem dočasné ochrany pro uprchlíky*ce z Ukrajiny. Žáci*kyně si v rámci rolové hry vyzkouší azylový proces v kůži uprchlíků i úředníků, budou také moci vyjádřit své názory v řízené diskuzi.

www.amnesty.cz/vzdelavani/nabidka/

Příručka Bohuš a Dáša: Tváří v tvář migraci

Učitelská příručka organizace Člověk v tísni. Příručka vám poskytne návrhy aktivit, díky kterým žáci porozumí rozdílu mezi migrantem*kou a cizincem*kou. Příručka pracuje také se zásadními otázkami spojenými s migrací.

100 let českých zemí v pohybu - Aktivita

Jedná se o aktivitu, která je navržena na 45 minut a je určena pro žáky*ně druhého stupně a středních škol. Žáci*kyně se v aktivitě zabývají problémem migrace v českých zemích v průběhu 100 let od vzniku Československa. Jejich úkolem je odhadovat příčiny a následky některých významných událostí z historie státu, které pohyb obyvatel ovlivnily. Dále zkoumají infografiku a sledují trendy a souvislosti, které jsou s migrací u nás spojeny. <https://www.clovekvtisni.cz/co-delame/vzdelavaci-program-varianty/vyukove-lekce/100-let-ceskych-zemi-v-pohybu-54le>

Příručka Být v obraze 2: Mediální vzdělávání s využitím audiovizuálních prostředků

Příručka mediálního vzdělávání Být v obraze 2 je určena učitelům vyšších ročníků ZŠ a SŠ, kterým nabízí širokou škálu aktivit zaměřených na posilování mediální gramotnosti žáků. Příručka, jenž vznikla ve spolupráci Jednoho světa na školách a Variant – Programu migrace obsahuje 25 audiovizuálních lekcí do výuky. <https://www.clovekvtisni.cz/byt-v-obraze-2-medialni-vzdelavani-s-vyuzitim-audiovizualnich-prostredku-1232pub>

Metodický portál RVP.CZ

Naleznete tam odborný článek s názvem Odkazy na metodické materiály pro výuku k tématu válka na Ukrajině <https://clanky.rvp.cz/clanek/23202/ODKAZY-NA-METODICKE-MATERIALY-PRO-VYUKU-K-TEMATU-VALKA-NA-UKRAJINE.html>

Junák - český skaut - článek (Jak) mluvit s dětmi o válce?

<https://www.skaut.cz/jak-mluvit-s-detmi-o-valce/>

Krabička první záchrany pro učitele – první dny a týdny s žákem bez znalosti češtiny ve třídě (PDF, NPI metodický materiál).

<https://www.edu.cz/wp-content/uploads/2022/03/Krabicka-prvni-pomoci-pro-ucitel-zak-bez-znalosti-cestiny-tisk-KPZ-PU-01.pdf>

Materiály a užitečné nástroje pro ukrajinské děti

Organizace pro ukrajinské uprchlíky a uprchlice

Ukrajinské ministerstvo školství má projekt na podporu vzdělávání v době války. Projekt Učení bez hranic nabízí ukrajinským žákům*yním možnost vzdělávání prostřednictvím televize a online platform.

Užitečným nástrojem může být nepochybně i překladač ÚFAL Translator.

Mapy České republiky i Evropy v ukrajinštině a mnoho dalších využitelných kartografických materiálů v digitální i tištěné podobě objevíte na webu skolnimapy.cz v sekci Mapy Česka v ukrajinštině.

Materiály pro výuku češtiny určené na práci s dětmi z Ukrajiny od Centra pro integraci cizinců.

Aplikace Comenio má za cíl integrovat ukrajinské děti do české společnosti. Aplikace pomáhá bourat jazykovou bariéru, tím, že ukrajinské děti mohou posílat zprávy ve svém mateřském jazyce a tato zpráva lektorovi/učiteli/vedoucímu dojde již přeložena do češtiny.

Centrum Locika nabízí materiály Jak mluvit s dětmi o válce i Reakce dětí na katastrofickou událost i v ukrajinštině.

Pro další pomoc a odkazy: ucitelnazivo.cz/ukrajina

Organizace na pomoc uprchlíkům*licím

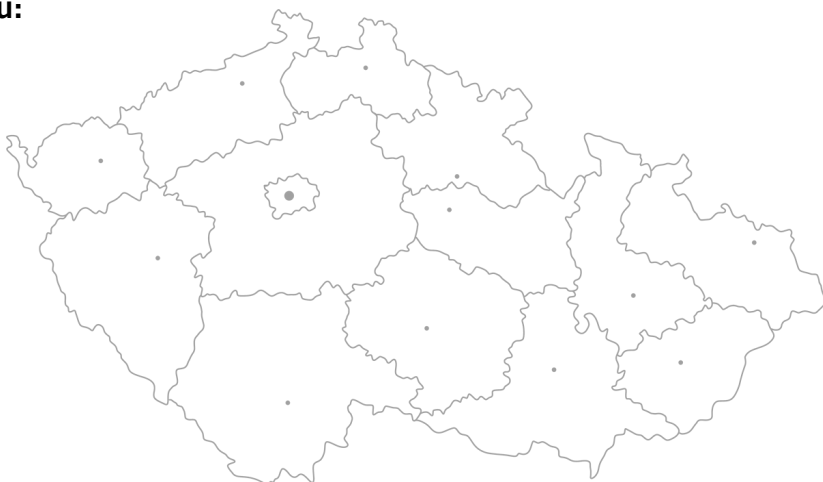
Organizace s celorepublikovou působností:

- Centra na podporu integrace cizinců*ek – provozovaná Správou uprchlických zařízení Ministerstva vnitra
- Charita Česká republika
- Organizace pro pomoc uprchlíkům (OPU)
- Poradna pro integraci, o. s. (PPI)
- Poradna pro občanství, občanská a lidská práva (PPO)
- Sdružení občanů zabývajících se emigranty (SOZE)

Centrum na podporu integrace cizinců:

Kraje:

- Jihočeský kraj
- Karlovarský kraj
- Liberecký kraj
- Moravskoslezský kraj
- Olomoucký kraj
- Pardubický kraj
- Plzeňský kraj
- Ústecký kraj
- Kraj Vysočina
- Zlínský kraj

Hlavní město Praha a Středočeský kraj

- Centrum pro integraci cizinců, o.p.s. (CIC)
- InBáze, o. s.
- Integrační centrum Praha o.p.s. (ICP)
- META, o.p.s. – Společnost pro příležitosti mladých migrantů
- Sdružení pro integraci a migraci (SIMI)

Jihomoravský kraj

- Jihomoravské regionální centrum na podporu integrace cizinců
- Organizace pro pomoc uprchlíkům (OPU) Brno
- Sdružení občanů zabývajících se emigranty (SOZE) Brno

Královéhradecký kraj

- Centrum pro cizince Hradec Králové

Olomoucký kraj

- Centrum podpory cizinců Žebřík o.s., Prostějov
- Sdružení občanů zabývajících se emigranty (SOZE) Olomouc

Pardubický kraj

- MOST PRO o.p.s.

Plzeňský kraj

- Organizace pro pomoc uprchlíkům (OPU) Plzeň

Ústecký kraj

- Poradna pro integraci, o. s. (PPI) Ústí nad Labem

Kraj Vysočina

- F POINT z.s. – Jihlava